

במרוך לבניית תסריטים שכל צעיר הוליווד, מקבל לידיו עם סיום הקורס הראשון שלו. אצל פאטר המוסר מתעקם, כאשר גיבוריו מחליטים שהדרך היחידה שבה יש להם סיכוי לנצח, היא עליידי סחיטת החשודים.

אפשר להמשיך ולהתקרב על כל הפרטים הרבים שמהם מרכיב פאטר את התמונה הכוללת, שבה מותו רפשי-חיים על כל הקדושים האגריים של הקולנוע האמריקאי. הגיבורים פאתטיים, הרכוש מבחיל, המוסר עקום, האופטימיות מגוחכת ואווילת (היא מתגלמת בדמות נוספת, ג'ורג'י, ידיד עגלגל המשרת את המימסר בנאמנות ועוצם את עיניו כדי לא לראות שהוא מבוה את עצמו). כל מה שנותר, זו מידה מסויימת של נאיביות, הרוחפת את הפרט להאמין כי עדיין יש בו הכח לשנות דברים בעצמו, אלא שגם נאיביות זו מתנפצת מול המציאות.

לייזה אייכהורן וג'ון הרד גיבורי-מלחמה

ואשר לתיקווה, היא מסתכמת בכך שהאדישים אשר יתבוננו בתמונה הזאת אולי יזוועו מעט מארישותם ויתחילו לפעול במקום להיות מופעלים.

הזעם וההזדהות. כדי להבחין בכל מה שיש בתמונה הזאת של פאטר, צריך להתייחס לתעלומת הרצח חשיפת האשמים בו כאל מרכיב אחד, ולאידווקא העיקרי, בתוך מערכת שלמה של סמלים. רק כך אפשר יהיה להבין נכונה את הזעם חסר התוחלת של קאטר, את הזהירות החרדה של כון, את האינש הקודר של מו, האשה שאינה יכולה להושיע לראשון ואינה מסוגלת להשלים עם דמותו של השני, כאשר משווים משולש מורדני ועגום זה למשולשים הקלאסיים של הוליווד, אלה שנהוג היה לפגוש בסרטי הוקס ופורד, מתברר מה קרה לאומה הזאת. התמונה מתחדדת כשהיא מצוירת עליידי זו המתבונן בחברה האמריקאית מהצר.

פילוסופיה נוסח

מונטי פייטון

טעם החיים (לב 1 תל-אביב, אנגליה) - קודם כל, כמה תנאים מוקדמים שבלעדיהם הצפייה בסרט הזה בלתי-אפשרית: הרגלי שים למראה דם, אניני-טעם מעודנים, אבירי התרבות הנעלה ושאר האינסטינסטים למיניהם, התקף-לב צפוי לכם אם תלכו לראות את המסה האחרונה של חבורת מונטי פייטון. מי שאינו רואה עצמו כלול בקאטגוריה הללו, עשוי ליהנות מן הסרט, גם אם יהיו רגעים שבהם יתקשה להחליט אם עליו לצחוק או להקיא. בסגנון הרגיל שלהם, כלומר הומור מרוע ללא מעצורים, עוברים חברי הלהקה על השלבים השונים של חיי האדם החל מן הלידה וכלה בחיים שלאחר המוות, וכאמור, הם מגיעים למסקנה שלהיים אין משמעות, וזה המקום לציין ששמו האמיתי של הסרט הוא משמעות החיים, אבל המציאות, שחששו אולי כי הצופים ייבהלו מן הטון היוםרני (המכוון) של השם הזה, העדיפו את טעם החיים, שם שאין לו כל קשר למה שחברי מונטי פייטון מנסים לעשות.

כמה מן האפיוזודות בסרט מבריקות באמת, ומצביעות על שימוש רבי-דמיון ומלא השראה באפשרויות הקולנוע, למשל, סצינת הפתיחה שבה נשישי הפינאנסים של לונדון יוצאים לקרב נגד ריבייהם המתוכננים השייכים לעולם החדש, כאשר בעזרת המצלמה הופך הבניין הישן שבו הם שוהים, לספינת-שודדים, סצינה אחרת, פארודיה על אוליבר טוויסט מלגלגת על פוריות קאתולית מוגזמת, ושעור המין שמעניק ג'ון קליז לתלמידיו בפנימיה בריטית, הוא פנינה מצחיקה מאוד.

הזלילה הגדולה: פארודיה על מארקו פרי

לעומת זאת, התרמה בכוח של איברים הנמצאים עדיין בתוך גופם החי של התורמים, או מראה אדם המתמוצץ מרוב גרונות, הלכה למעשה, בדרך שמארקו פרי לא היו מעז להעלות על הדעת, הם בוודאי מחזות מרתיעים למי שאינו מוזהר מראש.

עם זאת, צריך לציין שלכל אורך הסרט, בולט עושר בהמצאות החזותיות, קידות מחוכמות לסרטים אחרים וניסיון להרחיב את האופקים שמעמידים סרט זה, בראש רשימת ההישגים של מונטי פייטון בקולנוע, עד היום.

משל פוליטי

בכסות רומנטית

רקוויאם (מריז, תל-אביב, הונגריה) - להונגרים יש צלמי קולנוע מעולים ביותר, ויש להם נשים יפות ביותר, שתי תכונות אלה הן הבולטות והמחמיאות ביותר בסרט זה של הבימאי הונגרי וולטאן מאברי, אשר מנסה כרבים מעמיתיו בשנים האחרונות, לעסוק משל פוליטי בשיכבה עבה של רומנטיקה או נוסטאלגיה, ובכך לרכך את המסר הביקורתי שלו.

הפעם מדובר באשה צעירה ויפה מאוד, המשחזרת תוך פרק זמן, שהוא בעצם כומץ ההקרנה של הסרט, את סיפור האהבה הסוער והמופלא שלה, עם פעיל צעיר של המפלגה הקומוניסטית, מדובר בתקופה שלאחר מלחמת-העולם השנייה, כאשר הונגריה עוברת את המשברים הקשים בדרך מן הפאשיזם אל הקומוניזם.

אם המיננה הדרמאטי של הסרט מצוץ תחבולה מוצלחת, ואם המסר הפוליטי המסתתר בעובי הקורה של הסיפור, גם הוא בעל משמעות, הבעיה היא בעיקר בעטיפה, זו שגרתית מאוד, שדומה וקצת נאיבית מדי, בעיקר כשמדובר בבימאי שעשה כל-כך הרבה סרטים והיה עד לכל-כך הרבה התפתחויות.

אכן, סיפור האהבה בין שני הצעירים, הנחשף במנות קטנות לעיני הצופה, סיפור שהוא בעצם, עיקרו של הסרט, מבחינה כמותית, הוא החלק הפחות מעניין שבו, לעומת זאת, האכזבה

אדית פראזיט ולאזלו גלפי: זיכרונות האהבה

מן הגאולה הקומוניסטית, כפי שנמסרה להונגרים בתקופת סטאלין, משמעותית הרבה יותר.

הסרט אומר בבירור שאידיאליזם סוגו להיענש, אלה שהסתדרו במישר הקודם הם אלה שמתדרים גם במישר הנוכחי, ציניות וצביעות הם הדרכים הטובות ביותר להצלחה, ולא חשוב מה צבע הדגל המתנוסס מעל בית הממשלה.

כבר ראינו

גם שמענו

הארי וקתרין (אסתר תל-אביב, קנדה) - בסצינה הראשונה של המע-רבון הזה, שעלילתו בסוף שנות השמונים של המאה הקודמת, נמלט השודד הידוע הארי טרייסי מכלא רעוע אל תוך החוף הקנדי המתסלג, כשרק תחמושים לגופו, בסצינה האחרונה, הוא יוצא להתמודדות נורלית נגד עשרות אנשי חוק הרודפים אחריו, כשהוא מסתתר בתוך שדה תירס צחוב.

משני מעמדים אלה אפשר להבין שמדובר בסרט הנראה יפה לעין, אין שום ספק בכך, ובעשר הדקות הראשונות יהיו בוודאי כאלה שיעלו זכרונות נוגים מן הקלמן והצאנאית של רוברט אלטר מן, אבל רק בעשר הדקות הללו, כי מה שבא לאחר מכן, מזכיר מערכונים אחרים, למעשה כל אפיוזדה נושאת חותם מושאל כלשהו ובסופו של דבר מסתבר שכל הסרט כולו שזור סצינות, עימותים, או הברקות שנראו כבר קודם, באור מקורי ומעניין יותר.

הארי טרייסי, שצריך להיות ברנש קשוח ומלא תחבולות, אשר החוק אינו מנצלה אך מעם לשים עליו יד לאורך זמן, רדוף לכל אורך הסיפור הזה, בזכר בתו של שופט, שעורה לו להיחלץ מן הצרה הראשונה שבה הוא מוצא את עצמו בעלילה, במסעותיו אליה הוא מרשה לעצמו מובטל להתללות אליו ולהשתתף במעשי השוד הקונדיסטים.

ויליאם גראהם, בימאי העובד בעיקר עבור הטלוויזיה, מתקשה

ברוס דרן והלן שיבר: אין מה לחדש

להחליט איזה סוג של סרט הוא רוצה לעשות כאן, לפרקים זה מערבון אידילי המשתמך על נומי טבע, לעתים זו פארודיה שצריכה לשעשע, גם משהו מן השליחות האנטי-בנקאית של בוני וקליידי יש כאן, ומעט עיקבות של סם מקינסה.

ההרגשה, בסוף הסרט, היא שלא היה צורך ביותר ממחצית השעה כדי לספר את הסיפור עצמו, אשר לקיטוטים המסובבים אותו, כולם ניראו כבר בעבר, ואין עוד מה לחדש.

תדרין

חובה לראות

תל אביב - יול, אני אוהב אותך כרמן, גיבור מקומי, חג שמח מר לורנס, ירושלים - מבט אחר חטיפה - גיבור מקומי, חג שמח מר לורנס.

תל אביב

*** אני אוהב אותך כרמן (גת, ספרד) - הבימאי קארלוס סאורה והכווריאוגרף אנטוניו גאדס מגישים גירסה פרטית שלהם לסיפור של פרנסר מרימה, מלא להט, תנופה, ומחולות פלאמנקו, חוויה חזותית מוסיקלית.

*** חג שמח מר לורנס (תכלת, יפן/אנגליה) - שבויים אירופים מול שוביהם היפאנים, במלחמת-העולם השנייה, בעימות בין שני המחנות רואה הבימאי נגיסה אושימה, התנקשות בין שני עולמות שונים, שרביהם שונות, אבל מדכאות את הפרט באותה המידה, עם טום קונטי ודייוויד באי.

ירושלים

*** מבט אחר (רון, הונגריה) - אהבה לסביבה בהונגריה של שנות החמישים, כאמצעי שררכו נחשף חוסר הסובלנות של המישטר לפרט, והעיוות של החלום הדימוקראטי, בימאי: קארולי מאק.